

ekološki glasnik časopis o prirodi

GODIŠTE XV., 2007. • BROJ 2 • OŽUJAK/TRAVANJ, 2007. • ISSN 1330-1055

Crvenkrpica

(Zamenis situla)

Doc. dr. Zoran Tadić

Crvenkrpica naraste do duljine oko 1 metar iako je većina primjeraka manja i dosižu između 70 do 80 cm. Ova zmija se po obojanosti ne može usporediti niti sa jednom drugom našom zmijom.

Crvenkrpica (*Zamenis situla*) je naša najšarenija zmija i mnogi je ljudi smatraju otrovnicom iako oña to nije. Raspružanija je u mediteranskom dijelu Hrvatske i Crne Gore, u Makedoniji, južnom dijelu Italije i na Siciliji, u Grčkoj i istočnom dijelu Turske. Izolirane populacije nalaze se na području Kavkaza i na poluotoku Krimu u Crnom moru.

Štanište crvenkrpice je tipično mediteransko i submediteransko, kamenita područja obrasla niskim grmljem i drvećem. Zanimljivo je da na području Krima ponegdje živi i na polustepskim područjima tj. na otvorenim suhim ravnica.

Crvenkrpica naraste do duljine oko 1 metar iako je većina primjeraka manja i dosežu između 70 do 80 cm. Glava joj se jasno izdvaja od vrata. Na

ljuskama nema grebena, a zjenice su joj okrugle.

Boja crvenkrpice je vrlo karakteristična i ne može ju se zamijeniti niti sa jednom drugom zmijom: temeljna je boja je svjetložuta, crvenkastosmeđa ili svjetlosmeđa, a na bokovima zna biti i tamnije smeđa. Na glavi se nalaze crne mrlje i pruge karakteristične za svaku pojedinu životinju. Od glave do repa, uzduž čitavog tijela, sa lijeve i desne strane, nalazi se niz velikih, nepravilnih tamnocrvenih do smeđih mrlja koje imaju crni rub. Mrlje na vratu su obično izduljene i centralno su podjeljene. Spuštajući se niz tijelo, mrlje postaju okruglije, pa na leđnom dijelu mogu činiti i sedlaste oblike. Na stražnjem dijelu tijela mrlje opet postaju dulje nego šire, a na repu završavaju kao nejasne crne mrlje. Na

bokovima se nalazi niz crnih mrlja koje se na rep nastavljaju u niz malih točkića. Donji dio glave je žutobijele boje na njegovim se rubove, sa lijeve i desne strane, znaju protezati mrlje sa gornje strane glave. Trbuh je crne boje, a rubovi trbušnih pločica mogu imati svjetliji rub.

Gore opisani raspored boja i šara u crvenkrpice je jako varijabilna tako da se crvene mrlje mogu i spajati te činiti i dvije paralelne pruge sa lijeve i desne strane leđa. Posljedica toga je da se u prirodi mogu naći dva tipa crvenkrpica. One sa crvenim mrljama i one sa dvije crvene pruge na leđima. U nekim mrlje na repu mogu biti spojene, ali one na tijelu nisu spojene. U svakom slučaju, zmija se po obojanosti ne može usporediti niti sa jednom drugom našom zmijom.

Čak i strani nazivi odražavaju posebnu obojanost ove zmije. U većini jezika to je tzv. leopard zmija što ukazuje na specifični raspored boja i mrlja na tijelu.

Iako uglavnom živi na tlu, crvenkrpica se dobro penje i ponekad se može naći u niskom grmlju. Izbjegava visoke temperature, najaktivnija je na temperaturama oko 25 stupnjeva Celzija, a na višim se temperaturama povlači u skrovište. Crvenkrpica je i inače vrlo tajnovita zmija i izbjegava izlazak na otvoreno. Čak i u područjima gdje ih ima relativno mnogo, crvenkrpice se teško mogu vidjeti, jer se uglavnom skrivaju.

Period hibernacije u crvenkrpica je relativno dug i traje najčešće od kraja rujna do početka ili sredine travnja.

Crvenkrpica se hrani uglavnom malim glodavcima. Postoje podaci da neke jedu i ptice, ali ti podaci nisu provjereni. Mladunci u prirodi vjerojatno jedu male guštere. Plijen usmrćuje stezanjem.

Vrijeme parenja je, kao i vrijeme hibernacije, produženo i traje od svibnja do kraja srpnja. Crvenkrpice legu od dva do pet relativno velikih jaja, obično u srpnju ili kolovožu. Jaja najčešće imaju promjer oko 14 mm, a duljina im je oko 5 cm. Mladunci koji izadu iz takvih jaja su također relativno veliki, mnogi su i do 20 cm dugi.

Narodni nazivi: crvena krpa, crvenka, crvenkrpica, daževnica, kačak, kačina, kačkulja, krpa crvena, kvačak, pečalica, pečarica, pigulja, vuška, vužak, zlotrotus, zmijinac.

Strani nazivi:

Engleski:	Leopard Snake
Njemački:	Leopardnatter
Italijanski:	Colubro leopardino
Francuski:	Couleuvre leopardine
Nizozemski:	Luipaardslang
Ruski:	Леопардовый полоз
Finski:	Leopardikäärme
Bugarski:	Červenopetinst smok
Švedski:	Leopardsnok